

Zienswijze C4 met betrekking tot het Samenlevingsakkoord Gouda

Opgesteld door Femke Haijtema (Museum Gouda), Tineke Maas (Schouwburg Gouda), Leonie Schouten (Cultuurhuis Garenspeerij) en Erna Staal (Bibliotheek Gouda)

Gouda, 11 juni 2026

Aan de gemeenteraadsleden en het college van burgemeester en wethouders,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het op 5 juni gepubliceerde Samenlevingsakkoord Gouda. Wij herkennen ons in de ambities voor een levendige, veelkleurige en verbonden stad met een sterke lokale economie. Juist cultuur levert hier structureel een concrete bijdrage aan. Vanuit onze maatschappelijke opdracht werken wij dagelijks aan deze gezamenlijke doelen, samen met partners uit onder meer het bedrijfsleven, scholen, zorg- en welzijnsorganisaties, makers, vrijwilligers en inwoners van onze mooie stad.

De afgelopen bestuursperiode hebben wij samen met de gemeente veel van deze ambities in de praktijk gebracht, met aantoonbare resultaten. Juist omdat wij de doelstellingen van het akkoord onderschrijven, maken wij ons zorgen over de passage op pagina 14 waarin wordt gesteld dat er 'gezien de beperkte middelen een sterker beroep op ons cultureel ondernemerschap zal worden gedaan'.

De afgelopen jaren hebben de C4-organisaties laten zien dat zij ondernemend zijn. Onze eigen inkomsten liggen ruim boven het gemiddelde in regionale en landelijke benchmarks. Daarmee is niet het gebrek aan ondernemerschap het vraagstuk, maar de vraag hoe de maatschappelijke infrastructuur van cultuur in Gouda duurzaam in stand kan worden gehouden.

De vaste lasten die voortkomen uit onze maatschappelijke opdracht – waaronder personele inzet en huisvesting – zijn bij alle C4-organisaties inmiddels hoger dan de jaarlijkse exploitatiesubsidie van de gemeente. Mede doordat de indexatie van de subsidie achterblijft bij de inflatie hebben wij allen voor 2026 een negatieve werkbegroting moeten indienen. Er zit geen rek meer in. Gezien de huidige economische ontwikkelingen voorzien wij bovendien geen structurele kostendalingen, waardoor deze problematiek niet incidenteel maar structureel van aard is. We onderschrijven als C4 het belang dat in het Samenlevingsakkoord wordt gehecht aan een financieel gezonde exploitatie, met een sluitende begroting en structurele baten om structurele lasten te dekken, ook in tijden van inflatie.

Een verdergaande nadruk op commerciële activiteiten biedt geen duurzame oplossing. Verdere groei van eigen inkomsten staat bovendien op gespannen voet met andere publieke doelen die overheden terecht van culturele instellingen vragen, zoals toegankelijkheid,

brede participatie, eerlijke beloning conform de Fair Practice Code en het uitvoeren van wettelijke en maatschappelijke taken. Eenzijdige nadruk op ondernemerschap gaat uiteindelijk ten koste van juist die maatschappelijke waarde die het akkoord wil versterken.

De C4-organisaties leveren dagelijks een belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie, participatie, leesvaardigheid, talentontwikkeling, welzijn en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. En aan de lokale economie: het commerciële rendement van onze inspanningen komt namelijk slechts gedeeltelijk terecht in onze instellingen zelf, het landt vooral bij de ondernemers in de stad. Wij zien cultuur dan ook niet als een kostenpost, maar als investering, en als een essentiële voorwaarde voor het realiseren van de ambities uit het Samenlevingsakkoord.

Als C4 zijn we geen uitvoerders naast het Samenlevingsakkoord, maar partners in de realisatie ervan. Daarom vragen wij om een financiële koers die de maatschappelijke ambities van het akkoord ondersteunt en mogelijk maakt. Graag gaan wij het gesprek met u aan over de wijze waarop we gezamenlijk een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur kunnen waarborgen in de komende jaren. Voor meer details en achtergrondinformatie kunt u vanzelfsprekend een beroep op ons doen.

Met vriendelijke groet,

Femke Haijtema
Tineke Maas
Leonie Schouten
Erna Staal